

За наукові кадри, апрель-чэрвень 1983 № 13-20 24
ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ОДЕСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
І. І. МЕЧНИКОВА

П-964348
ПРАВОФЛАНГОВІ

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПORA ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

Видається в 1933 р. № 13 (1506). 1 КВІТНЯ 1983 РОКУ. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

СКЛАД ГОЛОВНОЇ ГРУПИ НК ОДУ

Ващенко Віктор Петрович — голова Головної групи НК ОДУ, доцент кафедри історії УРСР.

Копит Микола Харламович — заст. голови Головної групи НК, ст. науковий співробітник фізфаку.

Юргелайтіс Ніна Георгіївна — заст. голови Головної групи НК, ст. н. співробітник біофаку.

СЕКТОР ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ РОБОТИ І ГЛАСНОСТІ.

Ананьєв Євгеній Петрович — зав. сектором, кафедра політекономії.

Басва Ірина Миколаївна — секретар, ст. інженер обчислювального центру.

Пахомова Тамара Михайлівна — ст. викладач юрфаку.

Побочна Людмила Іванівна — головний бібліограф студентської бібліотеки.

Верещагіна Галина Юріївна — інженер обчислювального центру.

Ніколаєв Володимир Георгійович — редактор газети «ЗНК».

СЕКТОР ПО КОНТРОЛЮ ЗА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ УЧБОВОГО ПРОЦЕСУ.

Кононов Владислав Олександрович — зав. сектором, доцент мехмату.

Данилко Опанас Юхимович — доцент філфаку.

Люперсольський Валеріан Іванович — ст. викладач факультету РГФ.

Рудяк Михайло Володимирович — доцент мехмату.

Шабанова Ганна Михайлівна — доцент істфаку.

Синькова Людмила Олександрівна — доцент хімфаку.

СЕКТОР ПО КОНТРОЛЮ ЗА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ НДР ТА ЗАПРОВАДЖЕННЯМ ІІ РЕЗУЛЬТАТІВ У ВИРОБНИЦТВО.

Курмашев Шаміль Джавашевич — зав. сектором, ст. н. співробітник фізфаку.

Глауберман Михайло Аббович — ст. н. співробітник фізфаку.

Олецьук Владислав Іванович — ст. н. співробітник хімфаку.

Качуренко Володимир Васильович — нач. ЕОМ обчислювального центру.

Панченко Микола Микитович — ст. н. співробітник біофаку.

СЕКТОР ВИКОНАВЧОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Бобрешов Ігор Олексійович — зав. сектором, зав. відділом НДЧу.

Кирилюк Вікторія Миколаївна — заст. зав. кафедрою органічної хімії.

Любашевський Євгеній Васильович — ст. інженер факультету РГФ.

Кочергін Анатолій Андрійович — робітник лабораторії ФОЕТ.

Соловйова Ніна Олексіївна — ст. інженер відділу міжнародних зв'язків.

СЕКТОР ЕКОНОМІЇ І БЕРЕЖЛИВОСТІ, ЗБЕРЕЖЕННЯ СОЦІАЛІСТИЧНОГО МАЙНА.

Керпель Володимир Якович — зав. сектором, ст. викладач кафедри цивільної оборони.

Астахов Іван Тимофійович — заст. директора наукової бібліотеки.

Поляков Олександр Іванович — слюсар - сантехнік АГЧ.

Глабовенко Борис Олександрович — головний енергетик АГЧ.

Пащенко Олександр Михайлович — начальник УЕМ.

СЕКТОР ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

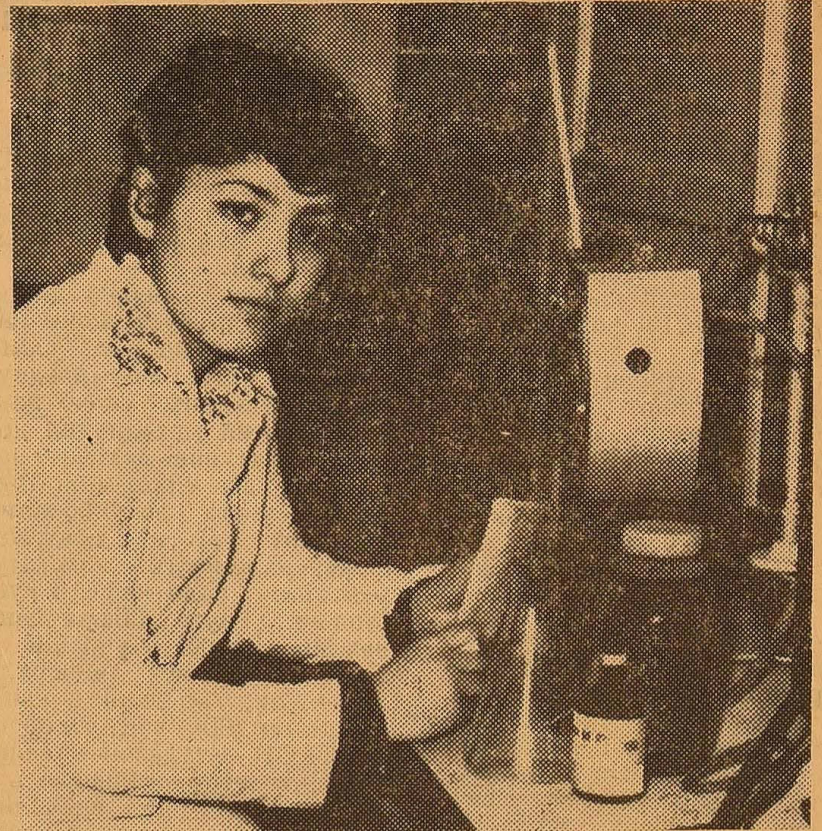
Бекерська Декабріна Андріївна — зав. сектором, доцент юрфаку.

Трушковський Сергій Сергійович — зав. лабораторією ХІМХЗОС.

Дмитрієва Олена Михайлівна — мол. н. співробітник фізфаку.

Кисельов Юрій — студент ІІ курсу філфаку.

Бабій Анатолій — студент ІІ курсу юрфаку.

Студентка ІV курсу хімічного факультету Галина Кіпера — один з молодих науковців університету, вона відмінниця навчання, член комсомольського бюро курсу. Зараз Галина веде дослідну роботу у фізико-хімічному інституті Академії наук УРСР під керівництвом доктора хімічних наук Г. Л. Камалова. Її наукова робота «Рідиннофазове каталітичне окислення дибензилового ефіру» у майбутньому знайде застосування у народному господарстві.
НА ЗНІМКУ: Галина Кіпера у лабораторії органічної хімії.
Фото І. МОСКАЛЕНКА.

Характер гартується в труді

В цьому році наша група № 4 (ІІІ курс юридичного факультету) включилась в активне змагання з групою № 1. І вже зимова сесія показала значне зрушення: краще стали навчатись наші постійні в минулому відстаючі А. Петрова та В. Бузняк, збільшилась лекторська група, змістовніше проходить громадсько-політична практика в Приморському РВВС, цікаві шими стали наші суперечки і диспути (наприклад, «Про шлюб і сім'ю», «Економіка і право» та ін.). Бо стало, перш за все, більше активістів — тепер це ударний, бойовий загін, котрий напружено працює не тільки в групі, а й на курсі.

Особливо хочеться відзначити членів бюро КСМ курсу

М. Грабовського, Л. Барчук, члена бюро КСМ факультету Л. Шуляку, політсектора групи О. Трухніна, старосту групи Р. Калчу, культсектора О. Денисову, навколо яких можна сказати, виріє наше молодіжне життя. Адже зараз ми проводимо на факультетах місячник правової пропаганди, готуємось провести на вищому творчому рівні День факультету та комсомольські збори, присвячені ІV Пленуму ЦК ВЛКСМ.

А коли напружено проходить життя, тоді гартується і справжній характер і творча індивідуальність майбутнього спеціаліста.

Е. КАЗАКОВА,
студентка групи № 4,
ІІІ курсу юрфаку,
комсорг групи.

КОМСОМОЛЬСЬКЕ ЖИТТЯ

ВРЕДАКЦІЇ «ЗНК» «за круглим столом» 3 студенти: Надія Шандоровська, член комітету комсомолу мехмату, голова учбово-виховної комісії факультету, Оля Драгомир, заступник голови УВК, Іра Брикер, академсектор ІІІ курсу (прикладне відділення). Вони роздумують про значення і необхідність такої комісії.

Кореспондент. В останні роки надзвичайно ефективним інструментом учбового процесу, наскільки мені відомо, стали учбово-виховні комісії. Коли, наприклад, я навчався, то таких ще не було, без них обходились. То, може, і тепер вони зайві?

Надя. Судить самі. В багатьох вузах сьогодні на кість знань майбутніх спеціалістів впливають саме такі комісії.

Кореспондент. То в чому ж їх конкретніше значення, точніше — що це таке: УВК?

Оля. Це студентський орган самоуправління, він і карає, коли в цьому є необхідність (бо має право впливати на розподіл стипендій, місць в гуртожитках, інших привілеїв і благ), але ж і захищає, виходячи з умов життя, можливостей, працелюбності кожного студента зокрема.

Іра. А ще орган, котрий, перш за все, допомагає деканату кріпити і поліпшувати загальну успішність, кріпити трудову дисципліну на факультеті.

Надя. УВК, котре користується на факультеті повагою, обов'язково проявляє себе як бойовий помічник деканату і са-

мих студентів, має силу. Всебічно вивчає і глибоко аналізує причини, які впливають на успішність студентів, і УВК нашого механіко-математичного факультету. Так, за її пропозицією в окремих випадках (звичайно, коли ми змогли довести, що це потрібно), на факультеті змінено розклад занять, (а під час екзаменів — і кон-

сультацій), режим роботи кабінету курсового проектування, вжиті заходи щодо повного забезпечення студентів книжками та учбовими посібниками. Батькам кращих студентів УВК направляє листи-подяки.

Іра. Було б дуже добре, якби ректорат і деканат підтримали нашу нову цікаву пропозицію: з метою заохочення відмінників навчання варто запровадити на факультетах одноразові іменні премії. Склад на відмінно сесію — отримав премію, заслужену копійкою працею, громадською роботою, натхненням цілеустремлінням стати хорошим спеціалістом.

Кореспондент. Чи веде УВК боротьбу з запізненнями?

Оля. Веде — ще й як? Щодня, неухильно, підключаючи собі на допомогу актив кожної групи. Ще недавно запізнитись на заняття дозволяли

собі до 50 студентів. А сьогодні — 5—6. Це найзапекліші літнюхи, яким важко вчасно підніматися для роботи.

Надя. Ми систематично проводимо перевірки відвідування занять (за них відповідає Оля), які двічі на тиждень перетворюються в справжні рейди.

Кореспондент. Чи є якісь но-

ві форми в вашій роботі — якщо порівняти, наприклад, з минулим роком?

Надя. Так, є. В цьому учбовому році поле діяльності УВК значно розширилося за рахунок активнішої роботи УВК на курсах і навіть в групах. От і виходить, що тепер боротьбу за кращу успішність та трудову дисципліну на факультеті ведуть не тільки основні 17 членів УВК, а — майже третина всіх студентів факультету. Ціла армія активістів! Тому й хороших наслідків такої діяльності значно більше. Найнепіддатливіші, здавалось би, і ті починають по-справжньому навчатись.

Оля. Ось на І курсі в 5 групі студентка Інна Фоменко завалила сесію, одержавши три двійки. Попрацювали з нею активісти — і за два тижні склала екзамен, і зараз найсумлінніша в групі студентка. Є всі підстави сподіватися.

що з Інною такого більше не повториться.

Іра. Вона займається тепер і громадською роботою. Ми відкрили в ній художній талант, вона допомагає редколегії готувати День факультету.

Кореспондент. Я знаю, що УВК на мехматі — надзвичайно солідна громадська організація, що вона працює, дійсно,

день у день, не покладаючи рук, що ось вам, друзі, доведеться займатись своєю роботою щодня до 6 години вечора (а то й більше), бо цього вимагає життя, час, колектив факультету, якому ви віддаєте всі свої сили, вимагає комсомольська честь, обов'язок, бажання бачити на факультеті побільше передових груп, які завтра носитимуть звання груп ім. 65-річчя ВЛКСМ. Про все відразу не скажеш. То хотілося почути хоча б кілька слів про окремих ваших активістів.

Надя. Активно і цікаво працює у нас студентка ІV курсу (група класики) Світлана Баранова, академсектор курсу. Це вона, між іншим, запропонувала і добилась, щоб робота УВК «зійшла» на групи. З першкурсниками денного навчання, а також з групою вечірнього навчання плідно, добросовісно працюють Паша Фаршайд (ІV курс, ММФ), Світлана Лінник,

Григорій Вартачан (ІІ курс). Тому між студентами денного і вечірнього навчання складаються дружні зв'язки. Сьогодні, зокрема, вечірники допомагають нам випустити чудову стіннівку до Дня факультету.

Кореспондент. А які проблеми стоять перед вами на сьогоднішній?

Надя. Їх завжди вистачає. Найкраще провести заплановані заходи, втілюючи в життя вказівки ІV Пленуму ЦК ВЛКСМ, підвищувати трудову дисципліну на окремих курсах і в окремих групах. Пильно проводити тиждень посиленого контролю, щоб в дні свята факультетського студенти поменше пропускали заняття, творче поєднати роботу УВК та викладачів, які могли б допомогти нам багато в чому. Всі ці заходи слугують найголовнішій проблемі — підготовці до наступної сесії...

Кореспондент. Як, по-вашому, нинішня структура УВК і напрям її роботи задовільні, довершені чи ні?

Надя. Важко дати однозначну відповідь. Одних студентів, кращих, задовольняє наша робота, інших, відстаючих, — не задовольняє. Про що свідчать результати анкети, яку ми нещодавно провели на факультеті. Ми ж, активісти, вважаємо, що робота наша дуже важлива, потрібна, бойова, бо проходить передовим краєм виховання студентської молоді.

Бесіду записав А. ЧЕРКАСЬКИЙ.

УВК НА МЕХМАТІ

А В А Н Г А Р Д Н А Р О Л Ь

23 березня в приміщенні музично-драматичного театру ім. Жовтневої революції пройшли загальноуніверситетські збори «Про підвищення ролі кафедр суспільних наук у формуванні марксистсько-ленінського світогляду студентів і завдання партійної організації університету». Відкрив збори завідувач кафедрою політекономії професор О. Г. Лобунець, надавши слово секретарю партійної організації ОДУ доценту Л. Х. Калуст'яну.

— Шановні товариші! — звертається до присутніх секретар парткому. — Всі ми відчуваємо зараз бурхливий ритм нашої динамічної епохи. Разом з усім радянським народом колективи вищих учбових закладів ведуть боротьбу за перетворення в життя історичних рішень XXVI з'їзду партії, листопадового (1982 р.) Пленуму ЦК КПРС, важливих партійних документів останнього часу. Курс, намічений XXVI з'їздом партії, — курс на інтенсифікацію економіки, інтеграцію науки та виробництва — ставить підвищені вимоги до якості роботи всіх вузів. Особлива увага приділяється комуністичному вихованню майбутніх спеціалістів, виробленню в них наукового світогляду. Серцевиною всієї ідеологічної роботи в вищих школах являється викладання суспільних наук. Вони покликані яскраво і переконливо, на високому теоретичному рівні розкривати ідеї багатства і всеперемагаючу силу марксистсько-ленінської теорії, величезний творчий вклад, який вносить в її розвиток Комуністична партія Радянського Союзу і її Центральний Комітет.

Партійний комітет і ректорат нашого університету останнім часом проробили певну роботу щодо поліпшення діяльності кафедр суспільних наук, підвищення їх ролі у формуванні марксистсько-ленінського світогляду студентської молоді. На засіданнях парткому, ради, а також на факультетських зборах і бюро обговорювались питання, пов'язані з роботою цих кафедр питання методологічної спрямованості викладання та його партійності. А вирішують цю проблему саме кадри, їх правильний підбір, розстановка і виховання. Це з особливою силою підкреслено в постанові ЦК КПРС, в постанові Політбюро ЦК Компартії України від 12.XII.81 р.

Констатуємо, скільки на 6 кафедр суспільних наук університету працює докторів (8), доцентів і кандидатів наук (60), викладачів (28) і т. д., виступаючий відзначає, що склад кафедр в цілому останнім часом значно поліпшився, виросла доля викладачів суспільних наук з ученими ступенями та знаннями і тепер на 96 осіб складає понад 70 проц., в той час як по всій країні ця цифра значно менша — 56 проц. Варто відзначити, що це зростання відбулось за рахунок власних кадрів. І все ж проблема правильного поєднання досвідчених і молодих кадрів не вирішена повністю (адже від нас відходять люди зі стажем, з досвідом). Очевидно, треба серйозніше вчити молодих викладачів. А це далеко не завжди робиться. Партійний комітет регулярно на своїх засіданнях заслуховує звіти кафедр суспільних наук по виконанню Постанови ЦК КПРС і ЦК Компартії України з суспільних наук. В

кожному окремому випадку робота цих кафедр детально аналізувалась, виявлялись недоліки, намічались шляхи їх усунення.

Основною сферою діяльності кафедр суспільних наук є учбовий процес. Саме в ньому органічно поєднуються і останнє слово науки і багатий методичний досвід, і активне виховне начало. Звідси зрозуміла підвищена увага до учово-методичної роботи з боку кафедр, партійного комітету, ректорату, ради кафедр суспільних наук. Надзвичайно важливу роль в учбовій і виховній роботі відіграли матеріали, пов'язані з святкуванням 60-річчя утворення СРСР. Студенти з великим інтересом віднеслись і відносяться до вивчення важливих політичних, партійних документів, творчо оволодівають їх основним змістом.

Поліпшення учово-методичної роботи сприяли розробки методичних посібників з суспільних наук, взаємодивидання лекцій і семінарів, написання і обговорення текстів лекцій. Більш глибокому засвоєнню суспільних наук студентами сприяли проводжувані кафедрами читання спекурсів і спецсемінарів, особливо на історичному факультеті. Лекції тт. М. М. Якупова, А. П. Іванова, О. Г. Лобунця, Т. В. Суховської, Л. А. Левченко, Л. О. Жебрака, І. Л. Шутова, Л. І. Корміч, Л. М. Чистякова, М. Д. Щербаківа, І. М. Попова, М. І. Сетрова, Л. М. Сумарокової, Г. В. Леонової, Л. М. Терентьєвої, Р. А. Личковського, С. В. Остапенко, П. Л. Каушанського, Ф. В. Резніца, В. В. Попкова викликають у студентів зацікавленість.

В аналізі успішності студентів з суспільних наук в останні роки намічається тенденція до певного росту хороших і відмінних оцінок. Хоча разом з позитивними результатами у викладанні суспільних наук, досягнутими нашими кафедрами, необхідно вказати і на окремі недоліки в цій справі. Так, якість успішності з суспільних дисциплін у нас нижча середньої по республіці серед університетів — 75,4 проц. Знизилась, зокрема, успішність по кафедрі філософії у студентів денного навчання, з історії КПРС — у студентів вечірнього відділення. Це свідчить про ослаблення контролю за учбовим процесом і за самостійною роботою студента, за роботою почасовиків з боку кафедр. Ряд викладачів не приділяє необхідної уваги підвищенню якості лекцій і семінарських занять, наукові висновки нерідко замінюються простим перерахуванням фактів. В лекціях з суспільних наук ще трапляються штампи, неодноразове повторення загальних місць замість їх творчого осмислення, відсутність живої, дохідливої форми викладу. А на республіканській нараді завідувачів кафедр, що нещодавно відбулася, було сказано прямо: «Потрібно оволодіти навиками професійного мистецтва, лекція повинна бути емоційною і переконливою». І це правильно. Деяким заняттям ще не вистачає бойовості і наступальності, емоційності і переконливості, вони не створюють атмосфери творчого осмислення марксистсько-ленінської теорії, не сприяють розвитку у студентів глибокого самостійного мислення.

Тов. Л. Х. Калуст'ян широко зупиняється на рі-

вні проведення семінарських занять, на необхідності запровадження в учбовий процес технічних засобів навчання, про зв'язок викладання з профілем факультетів, вказує на можливості активнішого використання учбових кабінетів кафедр, розглядає роботу кафедр з іноземними студентами.

Отже, за вивчення суспільних наук, підкреслює виступаючий, повну відповідальність несуть наші декани і партійні організації факультетів. Партбюро ради факультетів повинні серйозно цікавитися змістом учбового процесу суспільних наук. Активність студентів на семінарах, відвідування лекцій і семінарських занять — це кровна справа факультетських партійних організацій і деканів. Значну увагу вивченню суспільних наук приділяють декани і парторганізації філологічного, історичного, геолого-географічного, романо-германської філології факультетів.

Проте в роботі керівництва і партійного бюро біологічного, фізичного, механічного-математичного, юридичного факультетів ще є ряд суттєвих недоліків: в прямій, спеціальній постановці питання, пов'язані з вивченням суспільних наук, студентами факультетів рідко обговорюються. Так само рідко на партійних зборах хімічного, юридичного, біологічного, РГФ факультетів виступа-

ють представники кафедр суспільних наук. Ще недостатні контакти кафедр суспільних наук і спеціальних кафедр. Дуже рідко проводяться сумісні засідання кафедр з обговоренням важливих методологічних питань і методики викладання. Комітету комсомолу і факультетським організаціям треба посилити контроль за вивченням студентами марксистсько-ленінської теорії, вникати в ці питання не тільки на засіданнях — вони повинні бути постійно в центрі уваги повсякденної роботи, тому що головним завданням ленінської спільної молоді — виховувати юнаків і дівчат на ідеях марксизму-ленінізму.

Наукові студентські гуртки. Є вони на всіх кафедрах, рівень і результати їх роботи значно підвищились. Про це свідчать результати, зокрема, IX Всесоюзного конкурсу студентських робіт з суспільних наук, історії КПРС та міжнародного руху.

Отже, зрушення є, хоча треба самокритичніше оцінювати їх результати. Адже із 84 робіт, які пройшли на республіканський конкурс, допущені до нього тільки 34 — через погане оформлення робіт, особливо низька якість конкурсних робіт по кафедрі політекономії. Формально віднеслись до конкурсу і

факультети геолого-географічний та РГФ.

Дуже важлива сторона в діяльності кафедр суспільних наук — прояв особистої ініціативи у вдосконаленні учбового процесу, в проведенні заходів виховного характеру, бо навчання і виховання — єдиний процес. Тут же зауважу, підкреслює тов. Л. Х. Калуст'ян, що хоча й говоримо сьогодні про кафедри суспільних наук, але все це відноситься і до природничих і гуманітарних наук, до спеціальних кафедр. Хіба формування наукового світогляду справа лише кафедр суспільних наук?

Далі говориться про певні успіхи, досягнуті кафедрами суспільних наук в галузі науково-дослідної роботи. За останні два роки на кафедрах вийшло 5 монографій, опубліковано близько 200 статей, захищено 14 кандидатських дисертацій, господарні роботи з питань соціологічних досліджень промислових підприємств на досить високому рівні ведуть кафедри філософії — з «Одесрунтомаш», «ЧорноморНДІпроект», НДІ «Кріогенмаш» (керівники, О. В. Чайковський, І. М. Попова, М. І. Сетров), а з заводом «КІНАП» — кафедра політекономії (керівник — професор О. Г. Лобунець). І все ж варто сказати: ще малий вихід на високонаукову арену крупних монографічних робіт, наукових конференцій, а все це наукове обличчя кафедр. Дуже рідко проводяться сумісні засідання суспільних та спеціальних кафедр при обговоренні суміжних проблем. Пора, очевидно, активізувати науково-популяризаторську роботу кафедр — статті в обласних газетах, виступи по радіо і телебаченню тощо. В цьому плані особливо увагу повинна звернути на свою діяльність кафедра наукового комунізму.

Іноді ми, відверто кажучи, недооцінюємо наукові дослідження в галузі суспільних, гуманітарних наук, а вони є, але й закривати очі на недоліки теж не потрібно.

Гострою являється сьогодні проблема тісних творчих контактів з кафедрами природничих факультетів, а також проблема глибоко продуманої роботи по відбору в аспірантуру. На коллегії Мінвузу УРСР у 1983 р. підлягали критиці окремі кафедри суспільних наук — і саме по підготовці аспірантів. Ректорату, парткому, науковій частині слід переглянути склад керівників-аспірантів, тому що із 27 керівників з суспільних наук лише 8 успішно керують аспірантами, серед них — професори М. М. Якупов, І. М. Попова, О. Г. Лобунець, І. М. Попова, доценти І. П. Іванов, І. Л. Шутова, Л. А. Левченко та інші.

Партійна організація університету проводить велику ідеологічну роботу серед трудівників міста і області, в підшефних Краснопольському, Іванівському, Котовському, Ачанівському районах та серед воїнів Одеського військового округу. Великий вклад в цю благородну справу — справу пропаганди політичних і наукових знань вносять викладачі кафедр суспільних наук (тт. О. Г. Лобунець, Н. О. Пільгуй, Л. Й. Жебрак, Ю. І. Сурай, М. М. Якупов, П. Л. Каушанський, Р. А. Личковський, С. В. Остапенко, М. І. Сетров та ін.). Стає також традицією нашої партійної організації активно залучати і студентів до лекторської діяльності: це і робота загальноуніверситетської школи молодого ле-

ктора, це і підготовка студентів-лекторів кафедрою історії КПРС. Цікавою формою ідейно-виховної роботи являються студентські клуби. Захоплююче, а головне — корисно в громадському відношенні працює клуб «Іскра» при кафедрі історії КПРС, філософії. Але цієї важливої форми роботи немає чомусь на інших кафедрах, хоча про це нагадувалось не один раз.

Далі секретар парткому наголошує на тому, що всі кафедри всіх спеціальностей повинні вирішувати виховні завдання. Якщо кафедри суспільних наук являються опорними за своїм статусом серед вузів регіону, вони ж повинні бути базовими і опорними в університеті. Всі інші спеціальні кафедри повинні вчитися у них арсеналу засобів та форм ідейно-виховної роботи.

Перед партійною організацією університету, говорить на закінчення тов. Л. Х. Калуст'ян, стоять великі завдання. А підвищення почуття відповідальності за справу забезпечення високого рівня ідеологічної роботи, посилення діловитості, конкретності та ефективності всіх наших заходів, єдність слова і справи — ключ до успішного вирішення підготовки ідейно переконаних патріотів — інтернаціоналістів і досягнення нових успіхів в комуністичному будівництві. Це вимога листопадового Пленуму ЦК КПРС та вказівки Генерального секретаря ЦК КПРС Ю. В. Андропова.

Проходить обговорення доповіді. На трибуні секретар партбюро історичного факультету А. К. Лозовський.

— Від багатьох факторів залежить формування у студентів наукового світогляду, говорить виступаючий, але провідну роль в ньому відіграють викладачі суспільних дисциплін. Багато хорошого можна сказати про історичний факультет, де працюють висококваліфіковані вчені: професори М. М. Якупов, І. М. Попова, О. Г. Лобунець, Н. Д. Щербаківа, Н. А. Пільгуй, т. Сабадирьов. Вони завжди добиваються високої якості знань студентів з суспільних дисциплін (лише з історії КПРС та наукового комунізму за літню сесію 1982 року на денному відділенні вона становить відповідно: 73,2 і 87,8 проц.). З року в рік міцніє співробітництво суспільних кафедр з колективом факультету — це і участь провідних викладачів кафедр в факультетських партійних зборах, в комсомольських зборах курсів, взаємодивидання та обговорення лекцій, створення об'єднаної спеціалізованої ради по захисту кандидатських і докторських дисертацій, розробка і проведення спецкурсів тощо. Разом з тим ми ще далекі від того, щоб повністю задовольнятися вкладом кафедр суспільних дисциплін у формування наукового світогляду студентів. Спостерігається тенденція до пониження якості знань з цілого ряду дисциплін, особливо у студентів вечірньої та заочної форми навчання — з історії КПРС, політекономії, філософії, наукового комунізму. Цілий ряд недоліків і в організації наукової роботи студентів на суспільних кафедрах.

Необхідне далі зміцнення і співдружність суспільних кафедр з кафедрами факультету. Майже не проводяться спільні заняття методологічних семінарів, відсутні спільні наукові публікації.

СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

— В складі кафедр суспільних наук працює майже 100 осіб, — справжній політичний відділ вузу, і якість його роботи визначається в певній мірі ідеологічним гартом молодих спеціалістів, — говорить завідувач кафедрою політекономії, професор О. Г. Лобунець. — Кафедри суспільних наук невинно працюють в цьому напрямі, тому все тут іде своєю чергою. Здавалось би, по кількості зробленого (а зроблено чимало) і результати повинні кращі. Але результати двох зимових сесій показують, що остання має нижчі показники якості знань. А чому? Можливо, викладачі на екзаменах стали менше вимагати від студентів? Ні! Але якби ці вимоги були активними на протязі всього навчального року — на лекції, на практичних, на семінарських заняттях, то успішність студентів була б набагато вищою. Кафедрам суспільних наук варто разом з керівництвом факультетів, партійними та комсомольськими організаціями посилити контроль за відвідуванням занять, за якістю підготовки до них, вимагати від студентів своєчасного відроблення тем, з яких вони не одержали позитивної оцінки. Можливо, слід кафедрам щотижня готувати зведення успішності на факультетах, узагальнювати результати на засіданнях методичних комісій, тобто боротись за високу успішність весь учбовий рік. Крім того, варто рішуче переходити на проблемний метод навчання, підвищувати теоретичний і методичний рівень викладання, прагнути до того, щоб кожне заняття проходило з застосуванням ТЗН.

Далі виступаючий зупиняється на науково-дослідній роботі — надзвичайно важливому напрямкові в діяльності кафедр суспільних наук, які надають відчутну допомогу народному господарству країни. Але, на жаль, ще є ряд викладачів — суспільствознавців, котрі, наприклад, за останні 5—6 років не підготували і не опублікували жодної статті, не розробили цікавої ідеї чи теми. Щодо вирішення проблеми кадрів суспільствознавців, то, оче-

видно, треба пильніше робити відбір із числа абітурієнтів. Відзначається також, що деяким докторам наук варто поглибіше займатись науковою роботою.

Декаан геолого-географічного факультету доцент О. І. Полоса веде розмову про необхідність вдосконалення викладання циклу суспільних дисциплін на факультеті, про те, що вчена рада факультету вважає за необхідне і можливе за рахунок скорочення деяких спеціальних дисциплін вести такі суспільні дисципліни, як марксистсько-ленінська етика та естетика, а основу наукового атеїзму включити в учбовий план і ввести екзамен.

Разом з успіхами є і недоліки, проблеми. Ще часто відбувається зміна викладачів, які читають суспільні дисципліни на факультеті, занадто велике завантаження відчувають студенти при самостійній підготовці до семінарських занять, ще немає на факультеті спеціалізованої аудиторії, обладнання якої не під силу лише одному факультету.

Студентка IV курсу юрфаку Г. Чухаїна розповідає присутнім про те, який великий інтерес викликають у студентів юридичного факультету сумісні заходи кафедр юридичного фту і кафедр суспільних наук, котрі організуються, наприклад, на базі кафедри державного та адміністративного права. Тут проведено обговорення ряду наукових проблем за планом АН УРСР. Тут провів засідання кафедральний студентський клуб «Юрист 80-х років. Яким йому бути?», проїшла дискусія на тему: «Партійність проти міщанства» — за участю доцента кафедри наукового комунізму М. Д. Орехова, дискусія «Кіно в житті юриста» — за участю доцента кафедри філософії Т. А. Тарасенко. Надзвичайно широкий відгук отримали ці заходи, подібний досвід застосує поширення. Очевидно, таким же чином повинні поступати і кафедри суспільних наук, запрошуючи на свої заходи, які вони проводять зі студентами, представників професійно-научних кафедр факультету.

Парторг кафедри історії КПРС С. Д. Кучеренко говорить про те, що студенти ще в малій мірі орієнтуються на суспільні дисципліни як на методологію перетворення, зокрема методологію організації і керівництва колективом, виховної, ідеологічної роботи в колективі. А цьому, як відомо, може сприяти тільки даліше вдосконалення органічної єдності навчання і виховання, тобто — єдності знань і дій, що переростають в комуністичний світогляд, в особисте переконавання майбутнього спеціаліста. Тому на кафедрі історії КПРС це питання стоїть на порядку денному, підвищується якість читання лекцій, зокрема лекцій проблемних, запроваджуються позаучбові

тереси студентської молоді і сприяв би підвищенню їх політичної освіти.

Є необхідність створити реальну можливість для того, щоб студент ще в вузі накопичував досвід розуміння, усвідомлення, оперативного застосування філософських категорій, законів, принципів марксистсько-ленінської категорії, — говорить доцент кафедри філософії гуманітарних наук Л. М. Сумарокова. — Цьому питанню кафедра філософії гуманітарних наук приділяє увагу в процесі організації НДРС: це і індивідуальні завдання з філософських питань майбутньої спеціальності студентів, це і робота гуртків з проблематики, пов'язаної з актуальними філософськими питаннями майбутньої професії, це і сумісні засідання філософських гуртків з спеціальними гуртками факультету. Про певні успіхи такої роботи свідчать, зокрема, підвищення якості конкурсних робіт: за підсумками ІХ всесоюзного конкурсу студентів гуманітарних факультетів один студент ОДУ нагороджений дипломом на всесоюзному турі, 7 — на республіканському турі. Серед них особливо хотілось би відзначити роботи студентів М. Павлюка (Істфак, V курс), Я. Перванова (Філфак, IV курс), Л. Миронюк (Юрфак, IV курс).

Дуже корисною формою прищеплення інтересу, смаку до осмислення світоглядних питань являється також робота філософського клубу гуманітарних факультетів. Але останнім часом роботу клубу і інших гуртків затруднюють четверті пари, які мають тенденцію зростати (особливо на III курсах), то му важко знайти день, в який можна було б зібрати студентів різних курсів, різних факультетів.

Про спільну роботу комітету комсомолу і кафедр суспільних наук, що має певний досвід і традиції, говорить заступник секретаря комітету комсомолу ОДУ Г. Антипенко. Так, з кафедрою історії КПРС постійно вирішується питання творчого вивчення студентами творів класиків марксизму-ленізму, праць керівників партії і держави засобом ленінського заліку «Рішення XXVI з'їзду КПРС — в житті!».

залучення комсомольців до науково-дослідної роботи з історії КПРС, історії ВЛКСМ; це також і героїко-патріотичне виховання.

Активніше комітет комсомолу став залучати комсомольський актив вузу до соціологічних досліджень, які проводить кафедра філософії гуманітарних факультетів.

Хотілось би заострити увагу присутніх на системі політичного інформування студентів вузу в позаурочний час. Адже ще трапляються факти політичної незрілості окремих студентів.

І ці приклади не поодинокі. Отже, спільна робота комітету комсомолу і суспільних кафедр з марксистсько-ленінського вчення, в загартованні майбутніх спеціалістів потребує свого вдосконалення.

Доцент кафедри філософії гуманітарних наук П. Л. Кашанський закликає викладачів всіх дисциплін — і гуманітарних, і точних наук — обов'язково торкатися в своїх лекціях питань атеїзму. Адже історично кожна наука, в тій чи іншій мірі, виборювала своє право, свою незалежну самостійну матеріалістичну думку в лабетах релігійних забобів, фанатизму, ворожого ставлення до прогресивного розвитку людства, що нерідко набиравало форм жорстокої агресивності, мракобісся. Наприклад, історія української літератури має прекрасну можливість показати студентам агресивну сутність уніатської церкви з усіма її жорстокими наслідками в минулому українського народу. З усіх факультетів поки що найбільше використовує можливість атеїстичної пропаганди факультет РГФ. Це стратегічне завдання, від якого залежить світогляд молоді, який жити і творити в XXI сторіччі.

На закінчення виступив проректор з учбової роботи професор Л. О. Ануфрієв, який ще раз підкреслив, що формування у студентів марксистсько-ленінського світогляду — важливе завдання. Воно повинне розв'язуватися в світлі рішень XXVI з'їзду КПРС і листопадового (1982 р.) Пленуму ЦК КПРС. Потрібно неухильно підвищувати роль суспільних наук.

форми роботи: наради партійно-комсомольського активу, школа молодого лектора-пропагандиста із числа студентів-філологів, інтернаціональне і військово-патріотичне виховання, котре прищеплює почуття гордості за свою Батьківщину, відповідальності і причетності до великих звершень в будівництві комуністичного суспільства. Щодо критичних зауважень, то виступаючий відзначає необхідність підвищити роль студентської групи як центру виховання і важливого фактору самовиховання, всі викладачі повинні з більшою відповідальністю відноситись до підвищення політичної поінформованості студентів. Було б доцільним створити в університеті інформаційно-пропагандистський центр (такий існує в наших вузах країни), котрий вивчав би, узагальнював запити та ін-

ЗА РАХУНОК РЕЗЕРВІВ

Другий учбовий семестр в повному розпалі. Аналіз результатів зимової сесії з цілого ряду предметів показав, що в цілому сесія пройшла рівномірно, не було суттєвих відхилень в оцінках по відношенню до результатів міжсесійного контролю. Краще за інших склали зимову сесію студенти IV курсу денного відділення, гірше — студенти I і II курсів. Не за горами вже і літня сесія, яка остаточно підсумує результати всієї учбово-виховної роботи колективу хімічного факультету за весь учбовий рік.

Декаанат, партбюро і бюро КСМ хімічного факультету зарані почали підготовку до цього важливого періоду. Як показав аналіз учбово-виховної роботи деяких кафедр, на факультеті ще є резерви, які дозволяють підвищити і якість і кількість успішності в цілому. Найголовніший резерв — поліпшення трудової дисципліни серед студентів, підвищення вимогливості до окремих студентів на лекціях, практичних і семінарських заняттях. Звичайно — вимогливості розумної, принципо-

вої, доброзичливої.

Важлива роль в справі значного поліпшення всього учбово-виховного процесу на факультеті відводиться наставникам студентських академгруп. Досвід показує, що там, де наставник не обмежується проведенням тільки політінформацій, успішність і відвідуваність проходить на хорошому рівні. Зараз на факультеті розгорнуто соціалістичне змагання за кращу академгрупу. Таким чином, внутрішні резерви факультету відомі і будуть активніше використовуватися.

Проте факультет відчуває ряд труднощів, які приводять до порушення учбового процесу: надзвичайно повільно вирішується питання капітального ремонту хімічного корпусу, гостра потреба відчувується в аудиторному фонді, що впливає на хід учбового процесу. А вирішення даних питань допоможе факультету поліпшити планування і контроль цього процесу.

О. ЧЕБОТАРЬОВ,
доцент,
декан хімічного факультету.

УЧБОВИЙ ПРОЦЕС

Наукова бібліотека. Тут готуються до лекції студенти різних факультетів університету. Але зараз тут багато п'ятикурсників — вони готуються до державного екзамену з наукового комунізму.

Фото Г. ПЕТРОВА.

Заседання кафедри. Окончання отчета доцента Фити колеги зустріли тягостним молчанням. «Буть грозе», — успел лишь подумать Фита, как вопросы посыпались как-будто из рога изобилия.

— Сколькo у вас двоек в зимней сессии?

— Девять по моим предметам и двадцать по другим.

— Кошмар! Двадцать девять двоек?! — пропищала ассистентка —

— По статистике у вас 35 хвостов. Когда вы собираетесь их ликвидировать?

— Согласно расписанию деканата.

— С начала нынешнего семестра у вас уже накопилось несколько десятков отработок. Почему вы их не сдали вовремя?

— Я... собственно, не знал о них.

— Не знали? Кому же как не вам знать об этом?

Фита в недоумении пожал плечами.

— Вы, надеюсь, не забыли, — счел своим долгом напомнить партгруппорг, — за вами числится один аморальный поступок: студент Хлещенко попал в вытрезвитель. Объясните, как вы допустили подобное.

— Не я допустил... — начал оправдываться Фита, но тут же замолчал; все смотрели на него с нескрываемым осуждением, без тени сочувствия.

— Если мне не изменяет память, — заговорил зав. кафедрой, — за вами закреплена аудитория № 91... В

ся. — Здесь, конечно, я виноват. О предстоящей проверке из ректората нас обычно предупреждают за 2—3 дня, и мы успеваем сообщить об этом студентам. В последний раз меня тоже предупредили. Но я забыл сказать на курсе...

НЕУСПЕВАЮЩИЙ ДОЦЕНТ

Юмореска

прошлый понедельник эта аудитория оказалась непригодной для нормальных занятий, так как не была очищена от мусора. Чем вы объясните этот факт?

Фита беспомощно развел руками.

— В среду, — подал голос до сих пор молчавший заместитель декана, — на нашем вечернем занятии отсутствовала, по данным комиссии из ректората, половина студентов. Как это понимать?

Фита несколько оживил-

Вот и получилось... нехорошо. Я виноват.

Воцарившюся тишину нарушил приглашенный на заседание кафедры представитель ректората.

— Так растолкуйте же нам, уважаемый Иван Иванович, — участливо обратился он к Фите, — как вы дошли до такой жизни?

Фита молчал, потеряв малейшую надежду выкарабкаться из такого положения, в которое он угодил.

Выждав полминуты, представитель ректората

произнес медленно и четко: — Не кажется ли вам, уважаемый Иван Иванович, что для вашего здоровья полезнее был бы заслуженный отдых, а не обязанности преподавателя?

По делу доцента Фиты И. И. было вынесено решение:

1) к 15 марта ликвидировать всю академическую задолженность за прошлые сессии и все отработки за текущий семестр;

2) к 1 апреля доложить об успешной работе над 30-ю курсовыми и 6-ю дипломными сочинениями;

3) каждую субботу приводить в порядок аудиторию № 91, причем веник, швабру, тряпку и ведро приносить из дому;

4) вызвать в деканат на беседу родителей доцента Фиты;

5) назначить Фите И. И. двухмесячный испытательный срок для исправления создавшегося положения;

6) в случае неоправдания доверия отчислить тов. Фиту из университета за неуспеваемость и безнравственное поведение.

М. ИЛЬШ,
доцент кафедры
русского языка.

НА АНТИРЕЛИГИЙНИ ТЕМИ

РЕЛИГИЙНИЙ ЕКСТРЕМІЗМ І ЙОГО СУТНІСТЬ

В Радянському Союзі вперше в світі були здійснені марксистсько-ленінські принципи ставлення до релігії і церкви. Справедливе вирішення релігійного питання в СРСР підтримали і віруючі, і духовенство, оскільки соціалістична свобода совісті гарантує вільну від праву релігійних культів і пропаганду науково-атеїстичних поглядів, не обмежує прав і свобод трудящих в залежності від їх ставлення до релігії. Ці положення закріплені в Конституції СРСР. Відзначаючи гуманність радянських законів, абсолютна більшість духовенства і віруючих дотримуються їх вимог, законодавства про культу, реально вбачаючи в реєстрації релігійних громад захист державою прав віруючих на вільну відправу релігійного культу, єдиний шлях до створення правильних взаємовідносин між державою і церквою.

На жаль, ще зустрічаються окремі віруючі серед баптистів - розкольників, єгови́стів, адвентистів - реформістів та деяких інших релігійних течій, які виступають за надання церкві «абсолютної свободи дій», ліквідацію законодавства про культу. Дехто з них навіть вимагає заборони атеїстичного виховання в школі. Ці релігійні екстремісти, фанатики, колишні бандерівці і карні злочинці, видаючи себе за «борців за віру», і користуючись всіма благами нашого суспільства, громадянськими правами, хочуть бути вільними від будь-яких обов'язків перед державою.

Викриттю антигромадської і антидержавної спрямованості екстремістських акцій присвячений збірник документально-публіцистичних нарисів і статей «Кому это выгодно?», виданий Політбюро України. Автори збірника — журналісти, вчені, робітники, викорис-

товуючи значний фактичний матеріал, переконливо показують, що релігійні екстремісти, прикриваючись релігією, ведуть протизаконну діяльність, зводять наклепи на радянську дійсність, виступають знаряддям клерикальних антикомуністичних центрів.

Серед тих, хто використовує релігію для прикриття своїх протизаконних дій, — залишки уніатського духовенства, колишні ченці уніатських орденів, яким у травні 1979 р. намагався провезти через радянський кордон значну грошову суму греко-католицький місіонер Б. Вінченко. Виконуючи волю зарубіжних уніатських ієрархів, він мав завдання підручних Сліпого «зібрати відомості про положення уніатів на Україні, нелегальну діяльність греко-католицьких орденів редemptористів та василіян... про порушення прав людини в СРСР в галузі релігії».

Більшу частину грошей Б. Вінченко мав передати колишньому настоятелю уніатського монастиря Йосифу Федорику, що недавно помер в м. Трускавці. Цей войовничо настроєний клерикал, який не визнавав рішення Львівського собору 1946 року про самоліквідацію Брестської церковної унії, двічі притягувався до кримінальної відповідальності за співробітництво з бандерівськими бандитами. Та й зарубіжні покровителі

Й. Федорику в своєму послужному списку носять багато «чорних справ», що характеризують їх як заклятих ворогів радянського народу і прислужників імперіалізму.

Ось, наприклад, кардинал Й. Сліпий, який проголосив себе «патріархом» так званої української католицької церкви, в роки війни активно співробітничав з фашистськими окупантами, був одним із організаторів дивізії СС «Галичина», за-

кликав до надання всілякої підтримки німецькій армії, неодноразово організовував уніатські богослужіння в честь дня народження Гітлера, Г. Франка та інших фашистських бонз. Але уроки історії нічого не дали ієрархам уніатства і українського буржуазного націоналізму, які і зараз, перебуваючи за межами СРСР, ведуть запеклу антикомуністичну пропаганду, а різні провокації проти Радянського Союзу стали головною метою їх життя і діяльності. Видворений з країни уніатський місіонер Б. Вінченко сам засудив свої негідні вчинки і антирадянські дії клерикально-націоналістичних кіл.

Під маскою «святоші», «брата у Христі» криються зрадники С. Дем'ячук, І. Шабура, що в роки війни вірно служили гітлерівцям. Вони не розкаяться і після заслуженого покарання, знайшли таких же, як і самі, колишніх фашистських прихвостнів, і поширювали серед людей ненависть до Країни Рад.

Автори збірника наводять переконливі факти свідчення очевидців, різні документальні дані, що допомагають читачам з'ясувати суть справи, розкрити діяльність, дуже далеко від вимог релігійної моралі і несумісну з радянськими законами.

Глибокому критичному висвітленню діяльності релігійних екстремістів сприяє вдало розроблена структура збірника, аналіз ряду установок клерикальних центрів, засобів, форм і методів їх підливних дій. Разом з тим автори показують ефективні форми боротьби з правопорушниками — сходки жителів села, обговорення на зборах трудового колективу, за місцем проживання, використання для цього засобів масової інформації. Підкреслюється положення, що рядові віруючі є в більшості випадків чесні люди, які підпали під вплив екстремістських наст-

ровних ватажків і сліпо виконують їх вказівки. Збори трудових колективів, виражаючи громадську думку, допомагають порушникам усвідомити помилковість своєї поведінки і вимагають від них поважати законність і порядок.

Стаття кандидата філософських наук І. І. Бражника підбиває підсумок сказаному іншими авторами збірника, дає наукове пояснення суті релігійного екстремізму, розвиває обґрунтовані конкретні рекомендації по подоланню цього негативного явища. Практика атеїстичного виховання свідчить, що для подолання релігійного екстремізму необхідно вміла координація засобів виховання, диференційований підхід до різних груп віруючих, чітке розмежування тих, хто обманює і кого обманюють, врахування специфіки правосвідомості віруючих, характеру і ступеня впливу на них виробничих колективів і релігійного мікросередовища.

Важливе значення у формуванні політичної культури віруючих має пропаганда Конституції СРСР, радянських законів, законодавства про релігійні культу. В роз'ясненні законодавства про культу слід підкреслювати його відповідність основним положенням міжнародних правових актів, наукову обґрунтованість, глибокий демократизм і гуманізм радянського права і законів країни.

Матеріали збірника пронизані духом партійності. В висвітленні різних аспектів діяльності релігійних екстремістів розкривається чітка класова позиція. Збірник дає гідну відповідь ідеологічним диверсіям імперіалізму, різним дисидентам, показує величні досягнення соціалістичного суспільства.

О. УТКІН,
кандидат історичних наук.

МАЛОВІДОМИЙ

ТВІР

ШОЛОМ

АЛЕЙХЕМА

Це оповідання не ввійшло до збірок творів Шолом-Алейхема. Свого часу воно було надруковане в 48-му номері журналу «Огонек» від 18 листопада 1928 року. Невеликий літературний твір під назвою «Три календарі» якнайкраще передає гірке глузування письменника з того, що в дореволюційній Одесі вважалося «пульсом життя». В ньому йдеться про те, як бідняк перехитрив багатого, та ще й насміявся з нього. Тема не нова — мабуть, добра половина казок усіх часів і народів ґрунтується на цьому. Шолом-Алейхему вдалося передати в своєму оповіданні неповторний колорит старої Одеси, а головний герой його достойно замикає ряд одеських тишів, що пішли у минуле.

Вуличний торговець календарями протягом кількох годин хитрощами примушує градоначальника Одеси генерала Толмачова купити три зовсім однакові календарі. А дія оповідання відбувається в кафе Фанконі, де, за словами письменника, крутились всі «біржовики і маклери», де «стоптували взуття» численні представники того накіпу міста, що зник після революції. Тому навіть місце дії оповідання символічне — кафе Фанконі не раз згадувалося в літературі того періоду. Це був найбільш популярний заклад міста.

Зустріч бродячого торговця з градоначальником Одеси описана з м'яким одеським гумором, але письменник зумів показати, яку ненависть відчували одесити до царського сатрапа. Особливо це підкреслює кінцівка оповідання.

Оповідання письменника перенесло нас в ту епоху, коли головними героями в літературі про Одесу були брехливі комерсанти. Ці «люди повітря» відривали один в одного всі гудзики, бо мусили будь-що принести додому ввечері три карбованці. Давним-давно зникли такі образи в літературі, бо пішли в небуття і їх прототиби.

В. СМІРНОВ.

Редактор **В. НІКОЛАЄВ.**

Ректорат, партком, місцевком університету, колектив біологічного факультету висловлюють глибоке співчуття завідуючому кафедрою фізіології людини і тварин Тараненку Валерію Дмитровичу з приводу важкої втрати — смерті матері.

Ректорат, партком, місцевком, профком університету, колектив фізіологічного факультету висловлюють глибоке співчуття доценту кафедри російської літератури Фабіанській Вірі Олександрівні з приводу важкої втрати — смерті матері.

ПИШИТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ:

внутрішній 841 (з міста телефони: міський 23-84-13, 206-841).